

Berichten uit Buisdorp

Martin de Jong

Berichten uit Buisdorp

2015

www.buisdorp.com
Een Buisdorps Boek

Eerder verschenen
Zoute griotten speciaal
Tijd voor stampij
De mooiste dag tot nu toe
Literaire giller
Sabbatical
Duizend korte columns

In voorbereiding
Radio Buisdorp (radioscripts)
Livia (roman)
Aan de hand en andere aandoeningen (verhalen)
Soep (roman)
Zie voor voorlopige voorpublicaties www.buisdorp.com

Copyright © 2015 Martin de Jong
Omslagillustratie © 2015 Irene Mulder / LGB produkties /
www.irenemulder.nl
Vormgeving binnenwerk Martin de Jong
Auteursfoto Esther Lammers

ISBN 9789462549180
NUR 301

*Hebban olla bolla buus
zuup zuup bonka bonka tuus*

(Anoniem, dertiende eeuw)

1/Een

Zoals helaas zijn gewoonte was hield burgemeester Noten op 1 januari van acht tot negen uur 's avonds een nieuwjaarstoespraak die door de LokaalBuis rechtstreeks werd uitgezonden.

Het was nog maar kort na zijn kersttoespraak (ook die was rechtstreeks uitgezonden), waarin hij zich twee uur lang een gepassioneerd voorstander van vrede in Buisdorp had getoond. Het kwam uit zijn hart en was bovendien goed bedoeld maar omdat er in de gemeente sinds de oorlog geen oorlog meer gewoed had was het, zoals cynici schamperden, zoiets als je sterk maken voor zonneshijn in de Sahara.

In Buisdorp bleven de gevechtshandelingen gelukkig beperkt tot confrontaties tussen rivaliserende bendes voetbalsupporters zoals die zich voor, na en indien mogelijk tijdens thuiswedstrijden van de Buisdorpse Boys konden voordoen. Een vorm van overlast die allang tot het verleden zou hebben behoord als de burgemeester niet telkenmale onnadenkend de ME inzette om de strijdende partijen van elkaar gescheiden te houden maar ze de kans gaf tot hun laatste snik op elkaar in te hakken: dan loste het probleem zichzelf door uitsterving op en konden vrouwen en kinderen weer zonder politiebegeleiding een voetbalwedstrijd bezoeken.

Zijn nieuwjaarstoespraak gebruikte Noten altijd voor het ontvouwen van plannen die hij met Buisdorp had. In de regel werden die gaande het jaar afgezwakt en waren ze tegen kerst vergeten – wat dan weer een meevaller was.

Zo was er geen verslagenheid merkbaar toen er niets terecht bleek te komen van Notens verkeerscirculatieplan, dat hij bedacht had nadat uit onderzoek was gebleken dat de luchtkwaliteit in de binnenstad op sommige plekken zo belabberd was dat het gevaar voor stoflengen er groter was dan ooit in de Limburgse mijnen het geval was geweest. Maar

om stoflongen op te lopen moest je je wel elke werkdag tijdens het spitsuur in de binnenstad ophouden en de uitlaatgassen van bij stoplichten wachtende motorvoertuigen rechtstreeks inademen.

Bij uitvoering van het verkeerscirculatieplan van Noten zou de lucht in het centrum weliswaar de helderheid van bronwater krijgen maar automobilisten zouden zes kilometer moeten omrijden om hemelsbreed honderd meter op te schieten en in de wijken grenzend aan het centrum zou de luchtkwaliteit dan zozeer achteruitgaan, dat zorgverzekeraars de premies moesten verhogen om de hausse in longfoto's te ondervangen.

Wat zou de burgervader dit jaar van plan zijn? Was hij voornemens de Olympische Spelen naar Buisdorp te halen? De kijkers, bij wie Notens onlangse kersttoespraak nog zwaar op de maag lag, hielden met alles rekening.

Toen Noten begon over *de dag die we allemaal wisten dat die er zou komen* ('die dag komt er nu aan,' voegde hij er omineus aan toe) bekreep velen de hoop dat de burgemeester zijn terugtrede ging aankondigen maar hij bleek op een ander heuglijk evenement te doelen: de viering van het 750-jarig bestaan van Buisdorp.

Voor het eerst in jaren werd er tijdens Notens nieuwjaarstoespraak een plan ontvouwd dat kans liep uitgevoerd te worden en het was ook nog eens een plan waar het merendeel van de Buisdorpenaren wat in zag want een feest wilden ze bijna allemaal wel.

Op dat moment had men er nog geen weet van dat ten tijde van de viering nog iets anders de aandacht zou opeisen: gemeenteraadsverkiezingen, die gehouden moesten worden omdat twee weken na Notens toespraak het college struikelde en ten val kwam.

2/Twee

Landelijk actieve politieke partijen hebben in Buisdorp nooit een voet aan de grond weten te krijgen. *Zakkenvullers en zakkenwassers zijn het*, zo oordelen weldenkende Buisdorpenaren over politici van buiten de gemeentegrenzen en in de volkswijk Vonk is de kritiek op dat soort schorem doorgaans nog ongezoener.

Het politieke landschap van Buisdorp wordt sinds jaar en dag gedomineerd door twee lokale partijen: het Volksdemocratisch Landsbelang en de Partij van de Waarheid. In het laatste kwart van de twintigste eeuw bestond het college van burgemeester en wethouders uit de burgemeester en een van deze partijen. De burgemeester heette meestal Noten: voordat de huidige Noten het ambt vervulde, vervulde zijn vader het – een omstandigheid die verklaart waarom er een plantsoen en een park naar Noten vernoemd zijn: dat is Noten de oudere.

In Buisdorp is men links of rechts, een midden is er niet. De politieke polarisatie heeft geleid tot een tweedeling die zelfs een wig gedreven heeft in een instituut als de verkiezing van Miss Bil Buisdorp. Sedert de jaren zestig kent men in Buisdorp een Miss Linkerbil en een Miss Rechterbil die gelijktijdig op verschillende locaties gekozen worden om te voorkomen dat iemand met niet alleen een bezienswaardige linkerbil maar met ook een dito rechter zich voor beide verkiezingen opgeeft.

Aan het eind van de twintigste eeuw was daar ineens een derde partij, Bewoonbaar Buisdorp. Die wilde een krachtig antwoord zijn op de overlast die het Mutsenkwartier te verduren kreeg door de toevloed van migranten uit de gemeente Grooterwaal. In de optiek van Bewoonbaar Buisdorp waren dat rare lieden die er rare ideeën op na hielden en rare gewoontes hadden en, zo merkten de oorspronkelijke bewoners van het Mutsenkwartier die het

waagden dicht bij hen in de buurt te komen, raar roken. (Of zoals het in het Mutsenkwartier heet: raar *ruikten* – raar roken beschouwt men daar als een sigaret bij het filter aansteken.) Plus dan nog dat rare haar waar ze schaamteloos mee over straat gingen.

Bewezen worden kon het nog niet maar Bewoonbaar Buisdorp had het sterke vermoeden dat de Grooterwaalenaars die in het Mutsenkwartier waren neergestreken zwartwerkende uitkeringstrekkers waren die het met de wet niet nauw namen en kleine kinderen kon je maar beter bij ze uit de buurt houden.

Overigens kon er in het Mutsenkwartier niet gesproken worden van een bovenmatige toestroom van Grooterwaalenaars: het ging in feite slechts om twee gezinnen behorend tot één familie waar Wil Withagen, de oprichter van Bewoonbaar Buisdorp, kwestie mee gekregen had. Dat mensen zich raar kleden en dat ze raar doen lijkt geen dusdanige bedreiging voor de openbare orde te zijn dat de oprichting van een politieke partij gewettigd is maar zo waren de tijden nu eenmaal, ook in Buisdorp. Uit een ordinaire burenruzie kon een beangstigende politieke beweging voortkomen.

Sinds Bewoonbaar Buisdorp bij de gemeenteraadsverkiezingen een paar honderd stemmen had gekregen was het de gewoonte geworden de partij bij de coalitieonderhandelingen te betrekken en omdat men behalve het bestrijden van rare Grooterwaalenaars ook de bestuursverantwoordelijkheid niet uit de weg ging, werd er door Bewoonbaar Buisdorp altijd wel een wethouderschap uit geslept.

In Buisdorp is men eraan gewend dat er bij politieke debatten geen blad voor de mond genomen wordt maar niemand had zien aankomen wat zich op een minder goede dag voordeed bij een openbare vergadering van de commissie Riolen.

Het was kort na de verkiezingen en na de installatie van raadsleden. Onder hen Rik Wentelman, de nieuwe woordvoerder Riolen van het Volksdemocratisch Landsbelang, en die van de Partij van de Waarheid, Bob Levertong. De laatste ergerde zich tijdens het uiteenzetten van het PvdW-

standpunt inzake rioleringen aan de onophoudelijke interrupties van zijn opponent.

‘Doe toch eens normaal, man!’ riep Levertong verhit.

‘Doe zelf eens normaal!’ riep Wentelman terug. ‘En doe wat aan die slechte adem, vuile tyfusmooie!’

‘Slechte adem?’ riposteerde Levertong. ‘Wordt het geen tijd dat ze je moeder van de beademing halen? Die tandeloze teringhoer maakt al tachtig jaar misbruik van onze sociale voorzieningen.’

‘Teringhoer? Je eigen grootmoeder heeft in haar bejaardengesticht een gonorrhoe-epidemie op gang gebracht, smerige blufpocher!’

‘O ja? Jij moet je eens flink in je (...) laten (...) door een kale (...) met een snor, stinkende schurftufter!’

Wat het schouwspel extra spectaculair maakte was dat de kersverse raadsleden zonder duidelijke aanleiding hun woorden kracht bijzetten door het om de haverklap brengen van de Hitlergroet.

Burgemeester Noten hoorde de uitwisseling van standpunten zo verbijsterd aan, dat het even duurde voordat hij hame-rend tussenbeide kwam. ‘Beste mensen, laten we het alsje-blijft gezellig houden.’

‘(...)! (...)!!’ voer Wentelman voort, een verwensing afvurend die Levertong met een hees geschreeuwd ‘(...)! (...)!!!’ beantwoordde, onderwijl wijlen Hitler groetend.

Nadat de burgemeester de vergadering geschorst had kwam doordat er zich een dokter op de publieke tribune bevond aan het licht dat Wentelman en Levertong beiden lijdend waren aan een milde vorm van het syndroom van Gilles de la Tourette. Daar is onopgemerkt mee te leven maar als men als lijder een medelijder tegenover zich vindt kunnen de remmen losgaan en ontstaan er helse taferelen als bij de aangehaalde vergadering van de commissie Riolen.

Wentelman en Levertong trokken zich na fractieberaad om hen moverende redenen uit die commissie terug en traden toe tot commissies waarin ze niet tegenover elkaar zouden komen te staan. Daardoor keerde in de Buisdorpse

politiek de rust terug en werd die alleen nog verstoord op het jaarlijkse dagje uit en bij de kerstviering.

De politieke inbreng en de invloed van Bewoonbaar Buisdorp waren gering, het waren het Volksdemocratisch Landsbelang en de Partij van de Waarheid die de dienst uitmaakten. Verkiezingen werden meestal gewonnen door de partij die op dat moment niet in het college zat. De partij die er wel in zat had dan bijvoorbeeld op zorg bezuinigd, waarna het voor de andere partij simpelweg een kwestie was van de kiezer beloven dat die bezuiniging zou worden teruggedraaid.

De bezuiniging op zorg werd als de verkiezingen gewonnen waren inderdaad teruggedraaid maar om dat te kunnen doen moest er op cultuur bezuinigd worden. De uit het college gestemde partij leidde bij de volgende verkiezingen de protesten voor het behoud van cultuur en beloofde de bezuiniging daarop terug te draaien.

Enzovoorts.

Het is eerder regel dan uitzondering dat er in Buisdorp voortijdig gemeenteraadsverkiezingen gehouden worden. Een jaar voordat het 750-jarig bestaan gevierd zou worden zegde mr. Wijnand Xavier Dommes de Gil, de leider van het Volksdemocratisch Landsbelang, tijdens de zogenoemde ‘ochtend van Dommes de Gil’ de Partij van de Waarheid de wacht aan en viel het college over de hondenpoep.

De Partij van de Waarheid was gekomen met een milieuheffing op die hondenpoep, in de volksmond de Bolustaks geheten. De heffing kwam voort uit de volgens de partij onrechtvaardige situatie dat voor alle honden hetzelfde bedrag aan hondenbelasting dient te worden betaald, terwijl een bouvier aanmerkelijk meer ontlasting afscheidt dan pakweg een dwergpincher.

Een prominent lid van het Volksdemocratisch Landsbelang, gelukkig niet lijdend aan het syndroom van Gilles de la Tourette, wond zich tijdens een vergadering van de commissie Riolen waar de Bolustaks op de agenda stond zeer op.

‘Zelf heb ik een bastaardje, mijn vrouw althans, dus ik weet waar ik het over heb als ik vaststel dat de Partij van de

Waarheid andermaal op mensonterende, om niet te zeggen dieronterende wijze met de milieuproblematiek en de belangen van de burger omspringt. Ik stel vast dat voor de zoveelste keer de middengroepen, de mensen die hun hele leven keihard gewerkt hebben, het hardst gepakt worden. Ik doel met name op de bezitters van boxers, keeshondjes en verwante viervoeters.’

Ook werden er bij de Bolustaks kanttekeningen geplaatst door de woordvoerder Riolen van Bewoonbaar Buisdorp. ‘Ik heb in de afgelopen dertig jaar twee poedels, een blinde teckel en een mindervalide yorkshireterriër onder mijn hoede mogen hebben en ik heb nog nooit zoiets walgelijks meegemaakt als de door de Partij van de Waarheid geïnitieerde Bolustaks. Er zit een luchtje aan die Bolustaks.’

Het verweer van Partij van de Waarheidvoorman Kuitendaal was zwak. ‘Bolustaks *non olet*.’

Dat Kuitendaal met die Bolustaks gekomen was mocht hardleers genoemd worden want in Buisdorp was hondenpoep van oudsher een heet hangijzer waar politici hun vingers liever niet aan brandden en ook de handen eraan vuilmaken werd bij voorkeur vermeden.

Het was inmiddels een kwarteeuw geleden maar nog vers in het geheugen bij de oudere Buisdorpenaren lag het door de gemeenteraad aangenomen hondenpoepbesluit dat hondenbezitters verplichtte met een goedgekeurde poepschep de vaste ontlasting van hun huisdier uit het straatbeeld te verwijderen.

Normaal gesproken werd er bij politici die de toorn van het volk gewekt hadden door de brievenbus geplast, nadat het hondenpoepbesluit genomen was moesten dezen het beleven dat ze ’s ochtends op de mat naast, onder of op de ochtendeditie van het *Buisdorps Nieuwsblad* een of meerdere door de brievenbus geduwde hondendrollen aantreffen.

En dan een kwarteeuw later de Bolustaks.

Dommes de Gil maakte tijdens de ochtend van Dommes de Gil korte metten met zijn opponent door te komen met cijfers die aantoonde dat de Bolustaks de gemeente miljoenen, misschien zelfs miljarden zou gaan kosten door de

uitbreiding van het ambtenarenapparaat die nodig was om de Bolustaks te administreren. De hoogte van de hondenbelasting laten afhangen van het gewicht van de viervoeter en de begrote hoeveelheid ontlasting die deze produceerde was niet zo eenvoudig als de Partij van de Waarheid het voorstelde, aldus Dommes de Gil.

Want niet alleen was er sprake van honden in uiteenlopende soorten en maten, bovendien kwam een hond als pup ter wereld en drukte dan veel minder op het milieu dan wanneer het dier volwassen was en als een volwassen hond at. Ambtenaren zouden meerdere keren per jaar bij alle hondenbezitters de hond moeten gaan wegen en een bolusmodus becijferen.

De Bolustaks verdween van tafel en Kuitendaal trad toen de ochtend van Dommes de Gil middag geworden was terug als leider van de Partij van de Waarheid. Hij werd opgevolgd door voormalig woordvoerder Riolen Bob Levertong en overleed korte tijd later aan de gevolgen van zijn derde huwelijk.

Ook aan Levertongs leiderschap kwam voortijdig een einde. Hij had van een bedrijf voor tonnen aan relatiegeschenken ontvangen, iets wat niet zo erg geweest was als het niet was uitgekomen. Doorgaans werden hechte banden tussen bestuurders en bedrijven in Buisdorp gezien als een goede zaak, met name door bestuurders: zo hielden de politici de vinger aan de pols van de maatschappij. Niet voor niets was Dommes de Gil mede-eigenaar van Busofa, de Buisdorpse Soep Fabriek, en had burgemeester Noten er een commissariaatje.

Het accepteren van relatiegeschenken door Levertong zou hem en de partij niet zo zwaar aangerekend zijn als de partijleider bij het debat over de kwestie voormalig woordvoerder Riolen van het Volksdemocratisch Landsbelang Rik Wentelman niet tegenover zich gevonden had. Het eindigde ermee dat Levertong na een verhitte uitwisseling van vindingrijke krachttermen Hitlergroetend de gemeentepolitiek gedag zei.

En opnieuw kwam het college ten val, een paar weken nadat burgemeester Noten in zijn nieuwjaarstoespraak de viering van 750 jaar Buisdorp had aangekondigd.

De opvolger van Levertong was Jonas Adelpit, die, alsof de duvel ermee speelde, drie dagen na zijn benoeming het veld alweer moest ruimen. Er waren amateurbeelden uit 1962 opgedoken waarop een twaalfjarige Adelpit te zien was, uitgemonsterd als nozem en met een sigaret tussen de groezelige vingers, die ter verstoring van de openbare orde op het schoolplein *rok en rol!* stond te roepen. Dat althans werd geconcludeerd door een onafhankelijke liplezer die in het bijzijn van een notaris de geluidloze beelden bestudeerd had.

Een potentiële oproerkraaiër, daar zat de Partij van de Waarheid zo kort voor de verkiezingen niet op te wachten, dus na Kuitendaal en Levertong ging ook Adelpit heen, zonder een debat af te wachten. Het was niet duidelijk wat er van Adelpit geworden was en of hij zich nog in Buisdorp ophield maar Dommes de Gil dacht er het zijne van.

‘Nadat het vuur hem na aan de schenen was gelegd werd het hem te heet onder de voeten. Hij had de bui kennelijk al zien hangen want hij is met de noorderzon vertrokken. Ik moet opnieuw constateren dat de Partij van de Waarheid afglijdt naar een hellend vlak.’

En toen was daar ineens Roelof Klaroen, die als gemeentebtenaar werkzaam was in Grooterwaal en door de Partij van de Waarheid naar Buisdorp werd gehaald om bij de verkiezingscampagne een leidersrol te gaan vervullen.

De komst van de Grooterwaalenaar werd door Wil Wit-hagen van Bewoonbaar Buisdorp met het grootst mogelijke wantrouwen tegemoetgezien.

3/Drie

Er zat een duif in de boom tegenover het café. Een duif symboliseerde liefde voor huis en haard en veiligheid. Misschien was het een teken van het universum dat het goed zou komen met haar hoofdpijn, met Barend, met haar leven en haar karma.

Carla ging de trap op naast de ingang van café Den Olden Buys. Ooit was het pand een hotel geweest, een jaar of dertig geleden was de begane grond teruggebracht tot de essentie van de horeca en sindsdien werden op de twee bovenliggende verdiepingen de kamers verhuurd, meest aan studenten voor wie het een uitkomst was dat de binnenstadlocatie niet ver van de universiteit vandaan was, om nog maar te zwijgen van de optimale bereikbaarheid van een bruin café dat zich recht onder je kamer bevond.

Hopelijk was Aster thuis, Carla had een paar uur te doden voordat ze aan het werk moest. Was haar vriendin er niet dan zou ze het exemplaar van het *Buisdorps Nieuwsblad* gaan lezen dat iemand op de onderste traptrede achtergelaten had.

Toen Carla de deur van Asters kamer genaderd was hoorde ze een fluitketel fluiten. De krant kon ongelezen blijven.

Terwijl ze met haar rechterhand de deur voor Carla opende legde Aster met haar linkerhand de laatste hand aan een vlecht.

‘Hoi Car, gezellig. Ik was net thee aan het zetten.’

‘Daar heb ik wel trek in,’ zei Carla en ging nadat ze haar jas erop gelegd had op de bedbank zitten vanwaar ze uitzicht had op de twee planken aan de muur tegenover haar waar haar vriendin een verzameling op had uitgesteld: spulletjes van vroeger die ze bij braderieën op de kop tikte maar ook wel bij het grofvuil vond.

‘Heb je gisteravond *Boer zoekt vrouwenkleren* gezien?’ vroeg Aster. Ze overhandigde Carla een mok mangothee en nam plaats op haar bureaustoel.

‘Nee,’ zei Carla. De thee was nog te heet om gedronken te worden. ‘Heb ik wat gemist?’

‘Best wel. Er was een boer bij die vond een spaghetti-hemdje dat hem erg goed stond. Je kon nog wel zien dat het een boer was omdat hij zo’n agrarisch hoofd had. Maar dat hebben ze in Fuuss allemaal. Het was in elk geval boeiender dan vorige week *Boer krijgt vrouwenkwaaltjes*. Heb je dat wel gezien?’

‘Ook niet,’ zei Carla.

‘Dat was een partij vaag. Het was op zich wel fascinerend om te zien maar ik had af en toe zoiets van: waar *gaat* dit over? O, voor ik het vergeet, ik heb nog een buistip voor vanavond.’

‘Vanavond moet ik werken.’

‘Dan kan je het op het *Herhaalkanaal* terugkijken,’ zei Aster. ‘De eerste aflevering van *Horrorrelaties*, ik zag er vanmorgen een voorstukje van. Het gaat over een vrouw die haar man ervan verdenkt dat hij vreemdgaat. Helemaal overstuur, ja wat wil je. Ze huilt uit bij een vriendin die heel lief en begrijpend is en zo. Maar dan blijkt dat haar man vreemdgaat met die vriendin!’

‘Zo,’ zei Carla. De thee was drinkbaar geworden, ze nam een slok. Een horrorrelatie, daar begon het met Barend ook op te lijken. Zou ze erover beginnen en dan door Aster lief en begrijpend aangehoord worden? Barend leek haar niet iemand om vreemd te gaan met Aster maar het was toch geen goed idee om haar over de ruzie van de vorige avond te vertellen, eraan terugdenken was al niet prettig. Ze kon maar beter met onbenullige praat haar zinnen verzetten totdat het tijd geworden was om beneden aan het werk te gaan. Theedrinken en het gezellig met haar vriendin helemaal nergens over hebben.

‘Ik ben vandaag geen goede moeder,’ zei Aster. ‘Ik vergeet je een plak cake aan te bieden. Ik heb oma’s cake gekocht, het was een Bonusaanbieding.’